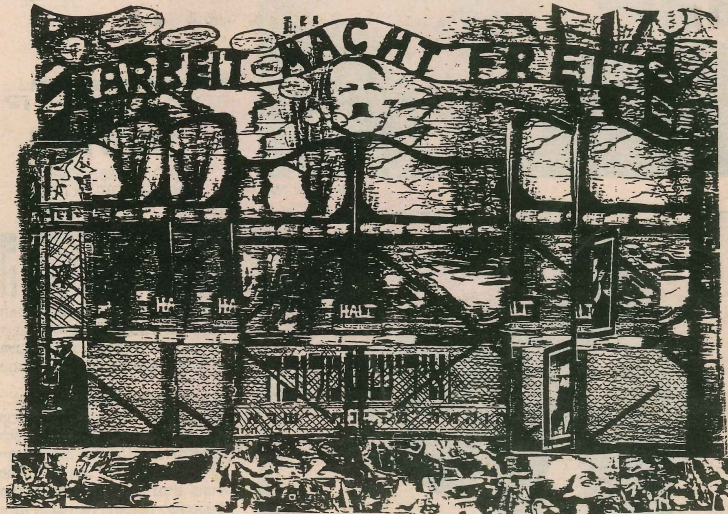


ארבאייט מאנט פראייט מטוילטלנד אירופה

שתפנו את השער פחתנו רחוב, היה זה ביהנום וזאת הייתה העבודה;



"ארבאייט מאנט פראייט מטוילטלנד אירופה" תזכירייה

תיאטרון השחקנים הם אתה

"ארבאייט מאנט פראייט" מטוילטלנד אירופה (העבודה משחררת מארץ המוות אירופה) בורכו ולזאתו נבו; עיצוב יומי: זודי מניין; שחקנים ורצרים: סמדר רובינשטיין, חאלה אברעלי, מוני יוסף, מירי צמח, נעמה מנבר

כרביאייט, כמו שמכונה בקיצור יצירתם של חברי המרכז לתיאטרון עכו, אינה הצגה, לא כמו בה המקובל של המלה. נכון שיש בה שחקנים, תלבושות, תפאורה, תאורה, מרכיבים שגורמים של אמנות התיאטרון, אבל לא זה הדבר החשוב. מה שחשוב הוא דווקא זה שאין בה. אין בה עלילה, אין בה כמה או אולם, גם אין בה הפרדה בין קהל ומבצעים. הכל מתנהל כל כך קרוב, באינטימיות כל כך לוחצת, עד שלעתים נדמה לך שההצגה מתרחשת בחוץ פרמיה, שחאה בורמנית משקיף ורצו, שהשחקנים הם אתה. בקיצור, "ארבאייט" היא הרבה יותר מהצגה, אולי היא כל מה שהצגה צריכה בעצם להיות: סימפניה דיסרמונית של רגשות, חוויה קולקטיבית שנגזרת בכל החושים, ומעל לכל, חיפוש, מסע מפרך, יפה עד שנוק, מכוונת עד מוות, אל תוך נבכי הנפש האפלים.

המסע מחיל בניסיעה ניתוח אל בית הוכיח לטובה ולגבורה שקביצו לחמי-הגטאות והוא מסתיים, חמש שעות יותר מאוחר, באקרוצ' צורם ורופע בתודי התודים של עבו העתיקה. במהלך המסע, שהוא לא רק פיו, עובי רים 15 הנוסעים, בקיבוצה מקרית של אנשים שקנו כרטיסים לפני חדש או חודשים, את כל הטלטלות המצויות בדרך העקלקלה שמובילה להכרה עצמית, טיפוס אל שאינם של התעלות של עבו ההיסטורית, משתאים, מהורה-רים, המומים מכדי לדבר, ואר חשים משהו, בתוכנו, והשתנה.

ההצגה (ובכל זאת נקרא לה כך בהיעדר שם הולם אחוז), עוסקת בנו, בעם היהודי, בשואה, בישראל, בערבים. היא נוגעת במתחים שההיסטוריה היהודית כפתה עלינו מאז בחר בנו האלוהים ועד עצם היום הזה, מבלי לפסוח על אף אחד: הגבורה, הצדק האבסולוטי של הטובל על לא עוול בכפו, הזכות הלגיטימית להגנה העצמית, האגדה של המעטים מול הרבים, האיסור לשכוח, הציוני לומר, הקדושה של המוות. אלה הם חומרי ההצגה ורצו-יה משחקים אתם, מפשיטים אותם, מגדילים אותם לממדים ענקיים, גרוטסקיים. הם מראים לנו עד כמה אנו שרביים בהם ועד כמה, בעצם, המיתוסים האלה שצבילים אנו חיים הם שברייים, יחסיים, טעוני ניפוח, לא אמיתיים. הלכה למעשה, באמצעים תיאטרליים שגובלים בגאונות, ההצגה מציבה אותנו בצומת דרכים שמצידו האחד עברנו בקרובנות השנאה הגזענית של הרגמים הצוררים, ומצידו האחר ההווה, הודו שלחור השואה מבינה בה גרים גם ערבים. בעדינות, בחוכמה וברגישות אין ערבים. במעטות שרק

יש רק כוח, עם פריצה קטנה בדמותה של רחלינו (רפנה רכטר), אותה העמיד ניצן על הבמה הערומה עם הקסוספן שלה, מנגנת מנגינה של אהבה וצענועים לעולם שונה.

מכאן אנו עוברים אל היער. הקירות נסוגים אחורה, הרלתות נעלמות ובהמה מתכסה כולה במין חומר ספוגי לבן ורך עליו מתהלכות מרחפות הנפשות הפועות לוח, כאילו בין עננים. כנדיהם של שוכני היער עשויים כולם מברזים רכים ולבנים שתואמים את האווירה הכללית של אושר לא מציאותי.

כל מרכיבי ההצגה, בנוסף לתפאורה והתלבושות, מכוונים להעצים את האפקט על הצופים. המוסיקה (אורי ודיסלבסקי) שובחצו הרוכס היא אלקט-רונית וקרה, והפכת עם תזיית סף היער למלוחית וזממה. גם התאורה (פליס רוס), שהיא אפורית ומאימת בחלק הראשון, נגישית כינר לבבנה ובהוקה, ממש כמו יום אביב שטוף שמש, ובכלל, הכל בנוי כחלבה, עם הקפדה על כל פרט.

בנוגע לשחקנים הרי שההישגים הם נאים. גיבורת ההצגה היא ללא ספק דפנה רכטר כרחלינו רבת קסם, מושא אהבתו של אורלנדו היפה (רפי רינשטוק) ובנימנד (הנער/נערה) אשר חייניות משחקו כובשת את לב כולם. כל אלה ודיסלבסקי ליליאן כרטו בתפקיד סליה בת דודה, אלי גורנשטיין בתפקיד כפול כרוכס היער הרוכס הטוב, וכן כל האחרים עושים את מלאכתם נאמנה. אולם, ציון מיוחד מגיע דווקא למבצעי התפידים הקומיים בהצגה וכראשם אבי קושניר, כשטה אבנבוחן תהוד, ואוהד שחר שגלם זק מלנבולי מעניין ומקורי.

בסוף ההצגה החומר הספוגי הרוך נעלם והחלום נמוג. היער היה כלא היה ואנשי, כולם מלבד זק, מוחזרים לעולם הזה. הרי כולנו יודעים שיערות כאלה קיימים רק בתיאטרון. אולם במקרה זה,

החלום, אם יש בכלל דבר כזה. דווקא במקרה זה, ביצירת הרוח הקסומה של עולם החלומות השקפירי, מועדים יוצרים רבים דווקא במקרה זה את מצטיינת ההצגה שכיבים עמרי ניצן בתיאטרון בארשבע.

תפיסת ניצן את המחזה מתמקדת בהדגשת הקו שמפריד בין שני העולמות, בין החלום והמציאות. מצד אחד, ניצבת חצר הרוכס פודריק (אלי גורנשטיין) המאיים ובה אווירה רחוסה של דיכוי ועריצות; ובצד השני, היער, על קסמיו ורחינותו. האחד, הוא עולם של חושך, האחר של אור. לילה ויום. עיצוב הבמה המעולה (רוח דוד) נעשה בהתאם, מבלי לפספס שום פרט שעשוי לתרום לבניית האווירה. בחלק הראשון, התפ-

היער נעלם ונמוג

כטוב בעיניכם" מאת ויליאם שקספיר, תיאטרון בארשבע. נוטס עבר: אברהם עוז, בימוי: עמרי ניצן. תפאורה ותלבושות: רות דוד. שחקנים: אלי גורנשטיין, שבתאי קונוויס, אבי קושניר, רפי וינשטוק, דפנה רכטר, ליליאן ברטו, ווגו ירדן ואחרים

קומדיות של שקספיר יש ליצנים ורגעי צחוק רבים אבל הן לא תמיד מצחיקות. לעומת זאת, יש בהן תמיד אותה אורירת קסם ורומנטיות שגורמת לנו להמריא מעל פני הקרקע בידוד עם גיבוריהן, ולהאמין לכל מה שקורה על הבמה, ויהיה זה פנטסטי



ענת צידקוני, אבי קושניר. "כטוב בעיניכם"

כשצופים בעבודתו של ניצן, גם כשהוא מחזיר אותנו למציאות, באותו עינין מהדהדות מלוחני הנצחיות והמכרות של זק המלנכולי, אולם כיטא זמן צדק לפני הסוף. "לכל העולם במה", הוא אומר ואם הוא אומר, אולי הוא אפילו צודק.

בלחה בלום

אורה מורכבת מקריות חשופים שסוגרים על החלל המרכזי ובהם לרחות שנפתחות ונסגרות באופן אוטומטי. דיירי החצר נעים על הבמה כמו רוכבים שזה עתה יצאו מטרט עתידי. הם לבושים כולם באפור, קולם מתכתי ומנוכר ובכלל, רוח של כחונות ופחד שולטת בכל. אין כאן אהבה ואין כאן חרשיות.

ובלתי מציאותי ככל שיהיה. גם ב"כטוב בעיניכם" יצר הגאון האנגלי עולם חלומי כזה. הוא קרא לו יער ארדן והוא משמש יער מקלט שאליה נמלטים מגורשי השלטון הערץ, כיצד הזה כולם מתאהבים בכולם, כולם אוהבים את כולם וכולם מחתכים עם כולם, וההגיון שמכוון את ההתרחשות הוא הגיון